



## NAVIKE ŠTEDNJE U CRNOJ GORI

Reprezentativno istraživanje sprovedeno na opštem uzorku  
populacije 15+

# Dizajn upitnika

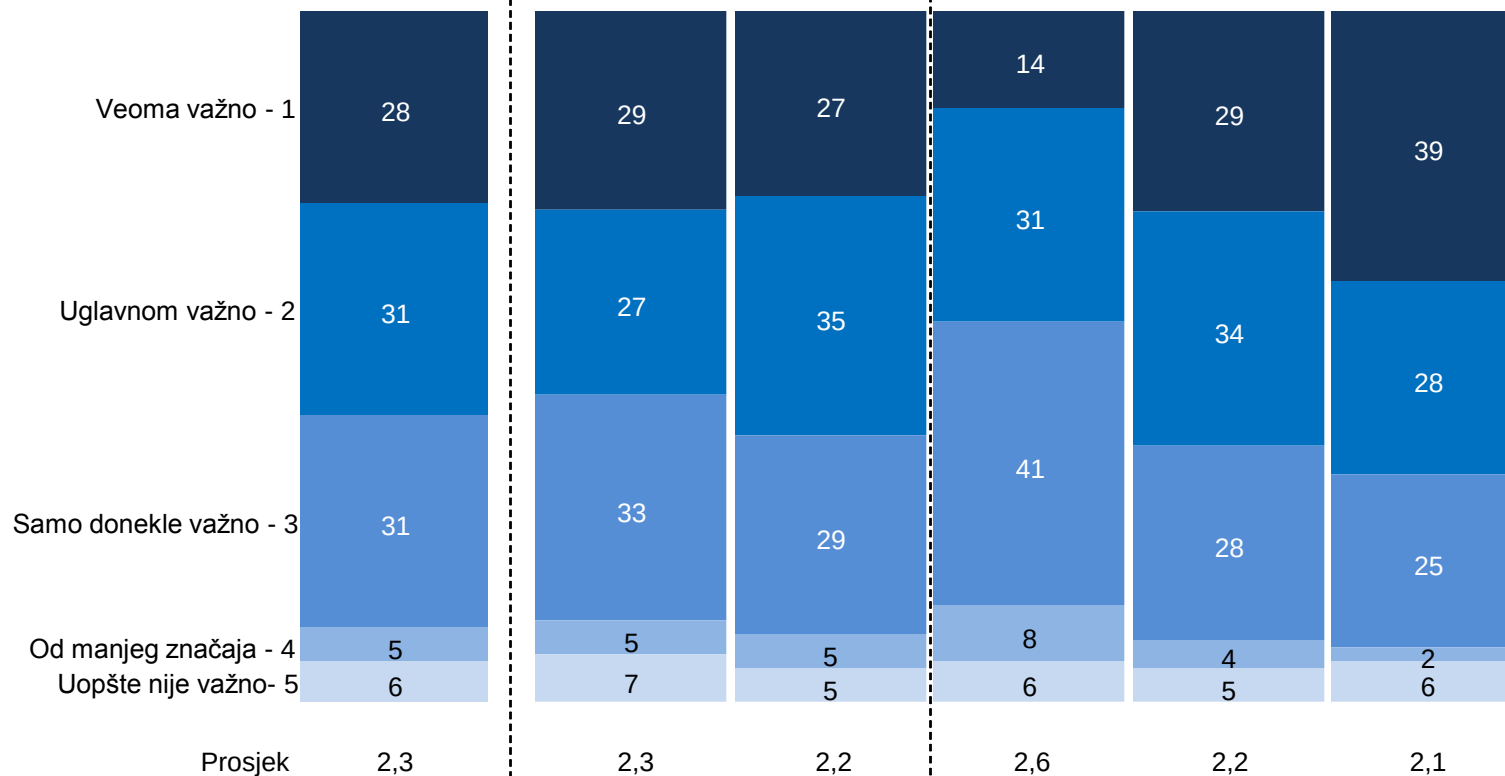
|                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                     |
|-------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Cilj istraživanja | <p>Izveštaj daje prikaz rezultata Istraživanja štednje 2012 u Crnoj Gori, ispituje ponašanje, stavove, motive i zabrinutosti ljudi u vezi sa štednjom, a takođe i teme finansijske pismenosti i monetarne edukacije.</p> <p>Uporediva istraživanja rađena su još u: Austriji, Češkoj Republici, Slovačkoj, Mađarskoj, Hrvatskoj, Srbiji, Rumuniji, Ukrajini, Njemačkoj, Poljskoj, Turskoj. Rezultati za ove zemlje su dati u odvojenim izveštajima.</p> |                                                                                                     |
| Metoda/ Uzorak    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• telefonski, nacionalna pokrivenost</li> <li>• reprezentativan za populaciju korisnika bankarskih usluga, starosti 15+ godina</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                     |
| Veličina uzorka   | Ukupno, br=500 intervjuja je urađeno                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                     |
| Period            | Intervjuisanje je obavljeno u avgustu i septembru 2012.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                     |
| Kontakt           | <p>Direktor istraživanja<br/>Ansgar Löhner<br/>Tel: 0043/ 732 77 22 55 - 208<br/>mob.: 0043/ 676 9164650<br/>loehner@imas.at</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <p>Menadžer projekta<br/>Astrid Heinrich<br/>Tel: 0043/ 732 77 22 55 - 217<br/>heinrich@imas.at</p> |

Pitanje 1: „Na početku uopšteno, koliko lično smatrate da je važno 'stavljati novac na stranu'? Da li biste rekli da je 'stavljanje novca na stranu' za vas –“

Opšta populacija 15+ u Crnoj Gori

%

Stavljanje novca na stranu je -

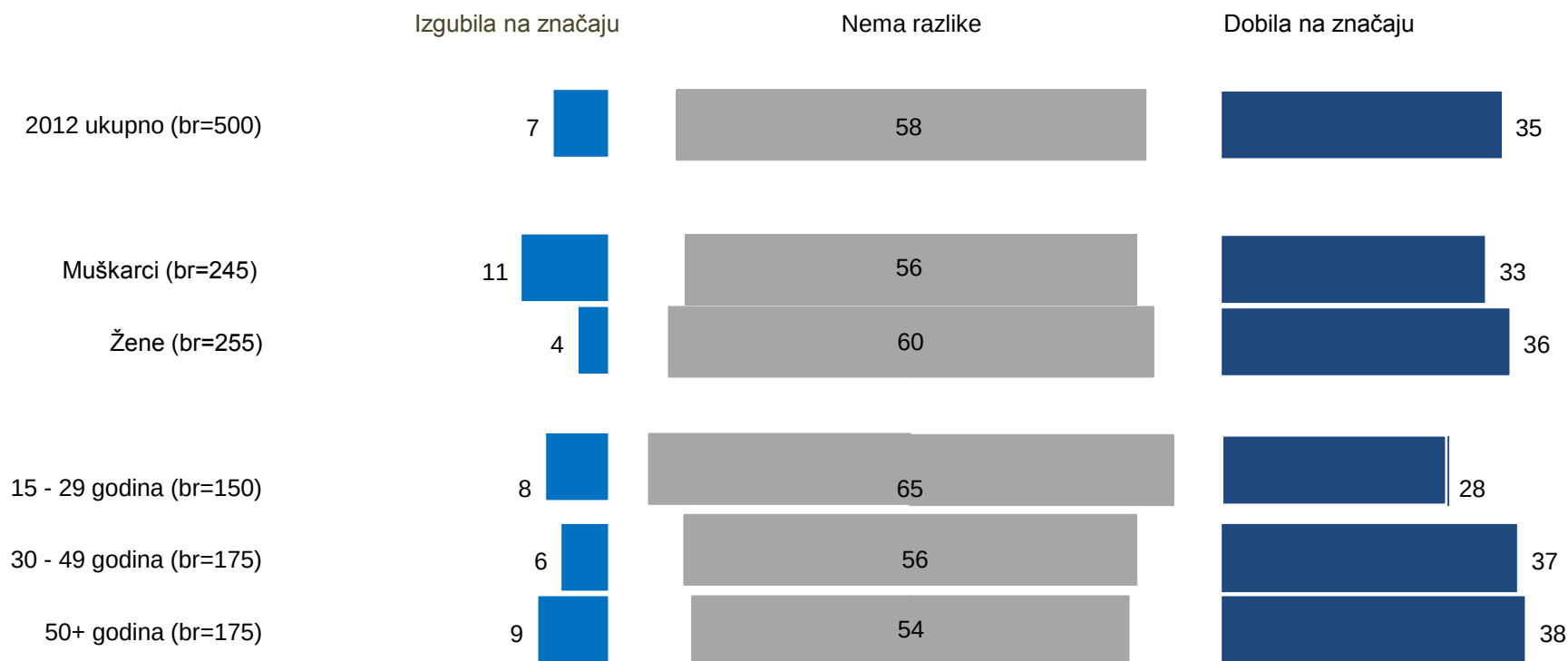


# Trend razvoja značaja štednje

Pitanje 2: "Da li je štednja novca danas više bitna za vas ili je izgubila na značaju u odnosu na period prije nekoliko godina?"

U poređenju sa prethodnim godinama, štednja novca je

%

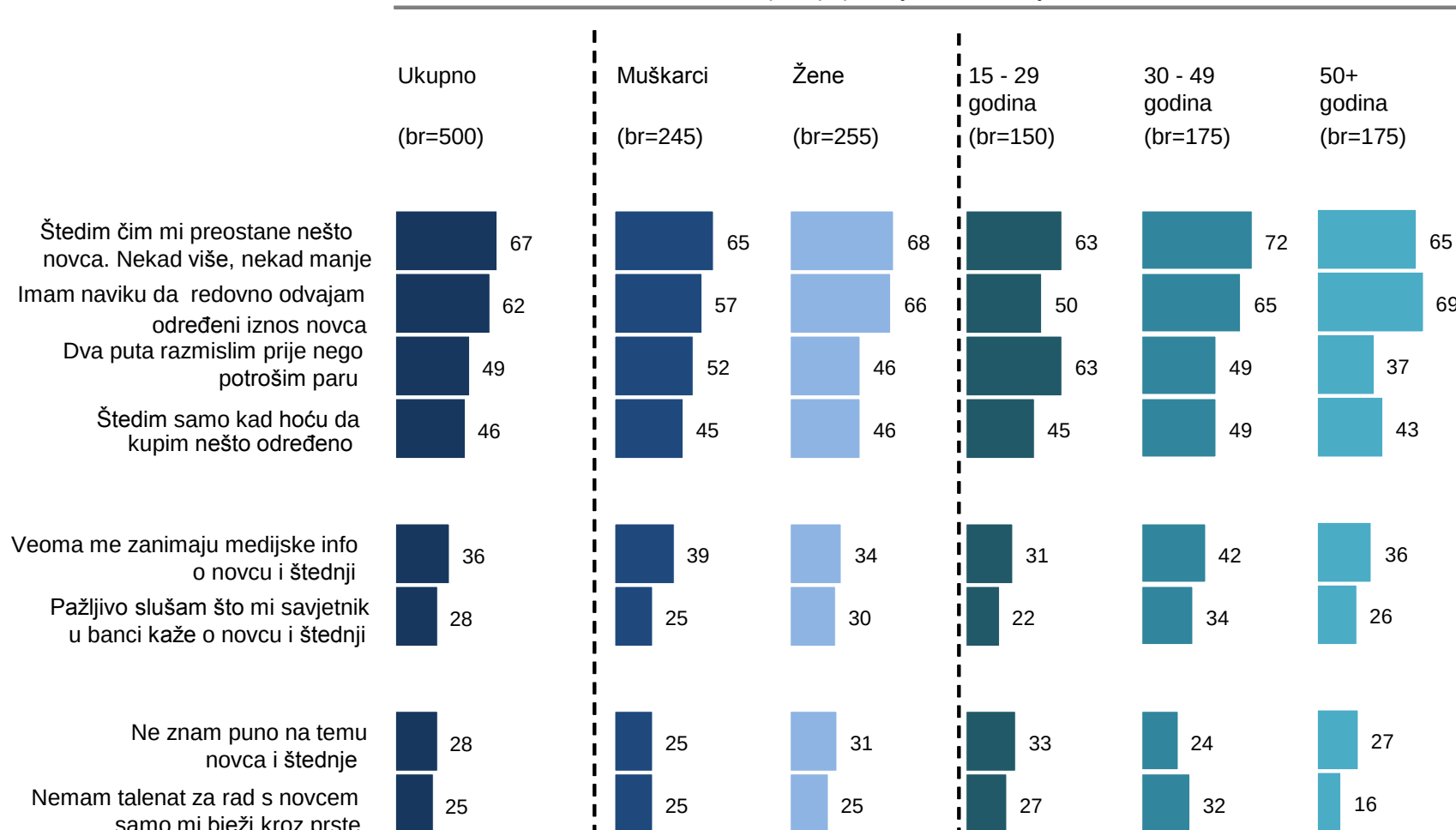


# Ponašanje ljudi u vezi s finansijama i štednjom

Pitanje 3: "Sada ću pročitati različite iskaze na temu štednje novca. Molim vas da mi za svaki od iskaza kažete da li važi i za vas ili ne. Molimo samo odgovorite sa 'da' ili 'ne'. Što mislite o iskazu – "

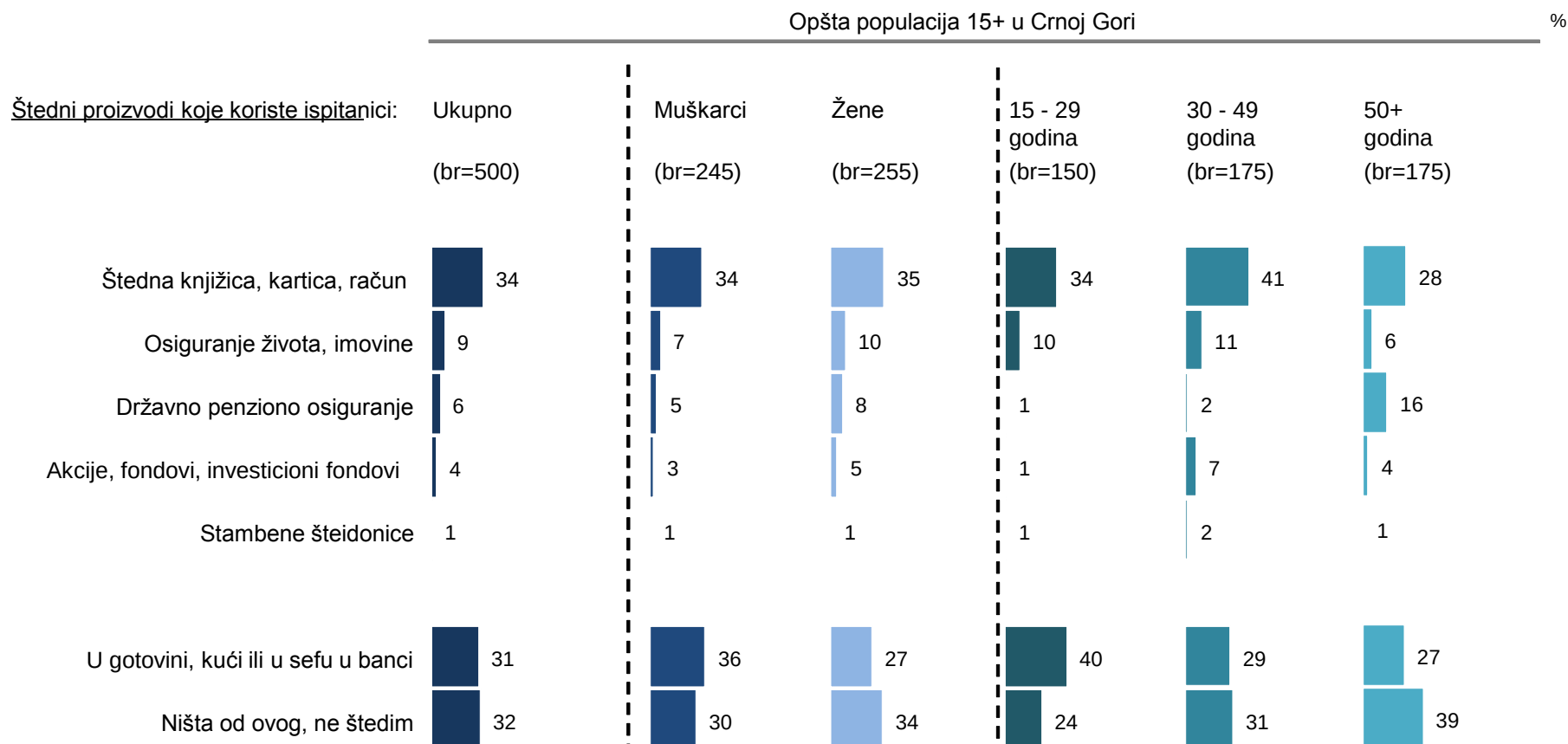
Opšta populacija 15+ u Crnoj Gori

%



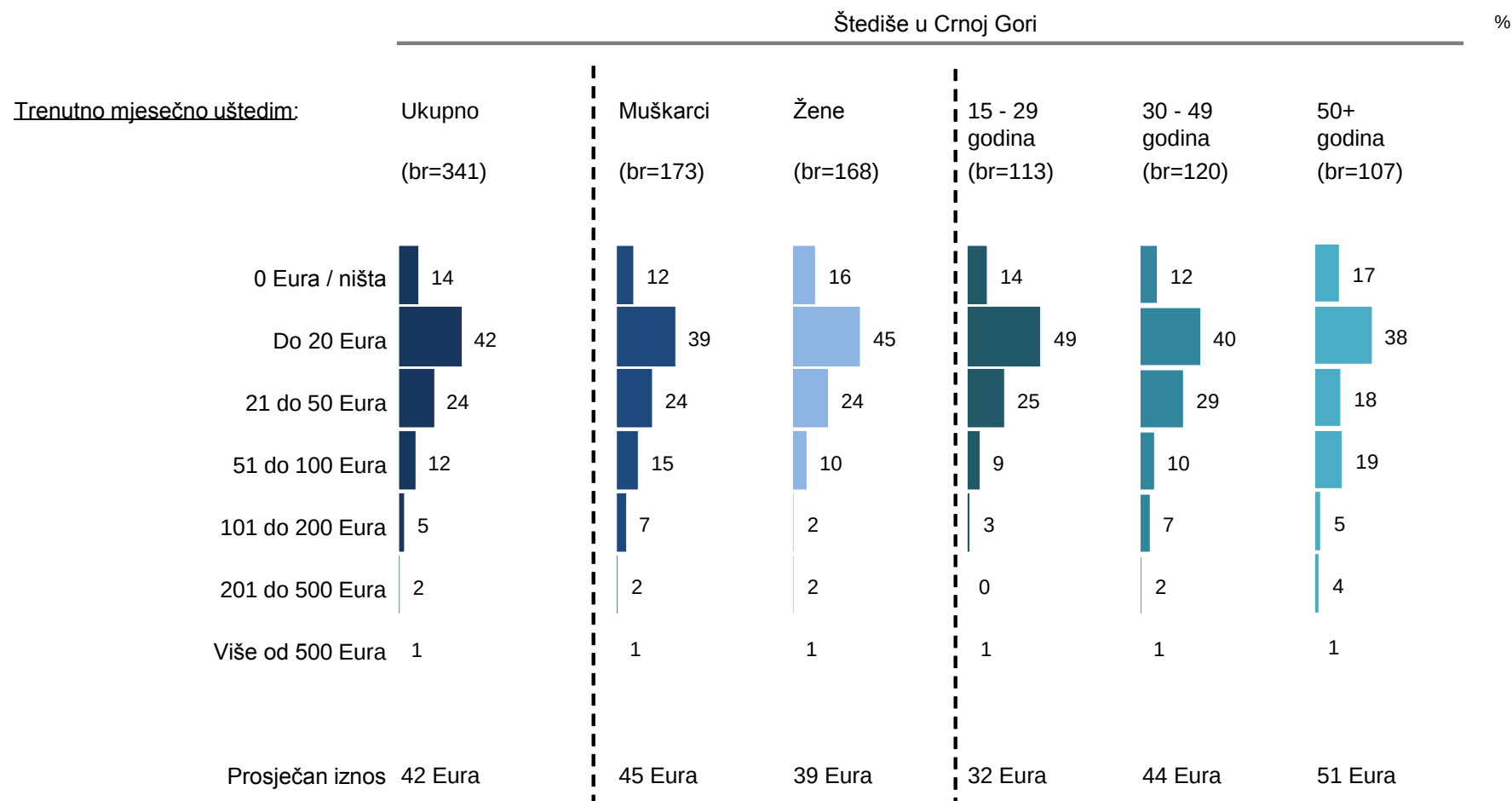
# Korišćenje štednih proizvoda

Pitanje 4: "A kako je kod vas, koji od ovih štednih proizvoda vi lično koristite? Da li vi lično imate -"



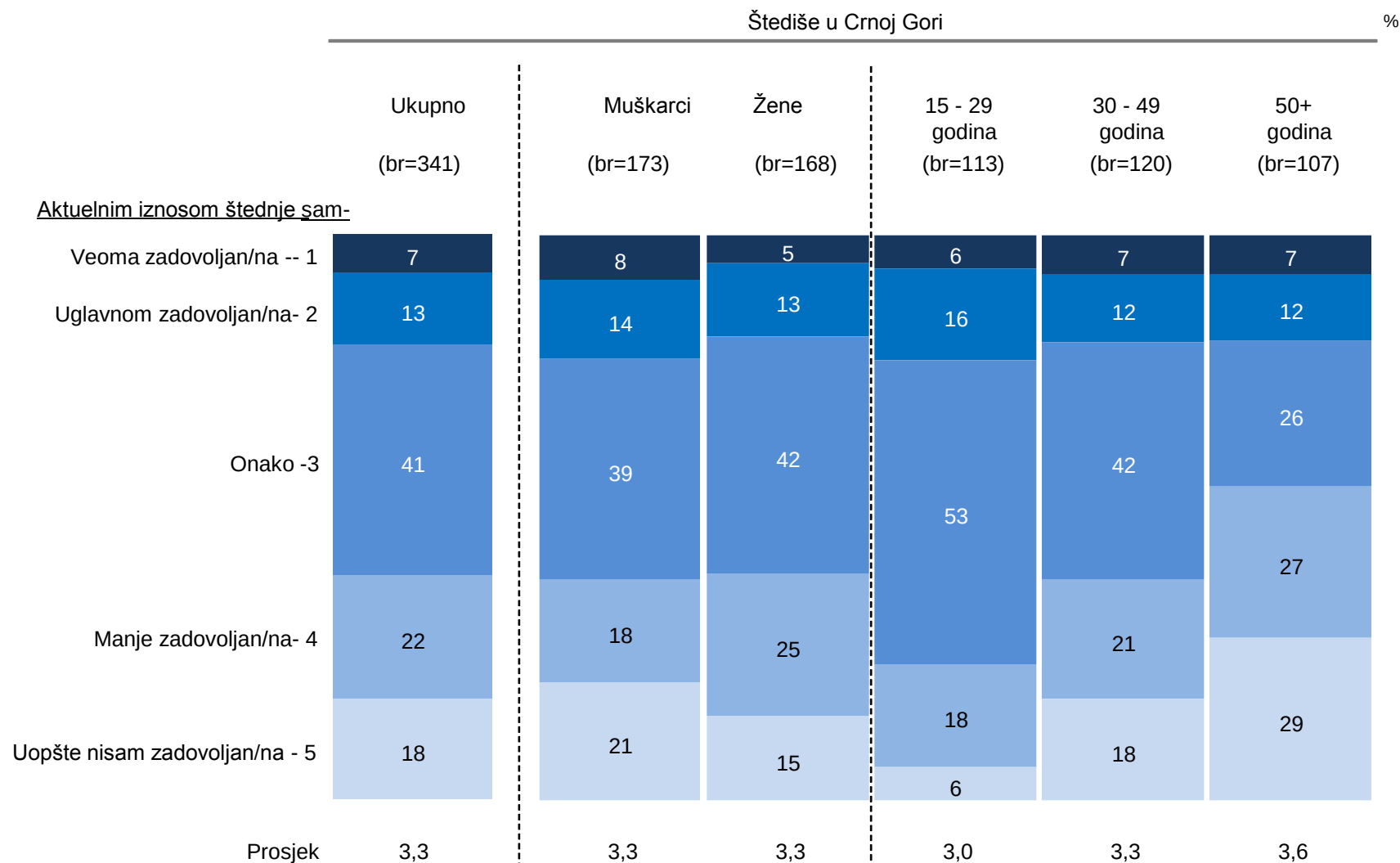
# Sadašnji mjesečni iznos štednje

Pitanje 5: "A koliko novca trenutno odvajate? Ako nemate mjesečni plan štednje, molimo vas da napravite procjenu. Da li biste rekli da mjesečno uštedite -"



# Zadovoljstvo sadašnjim iznosom štednje

Pitanje 6: "Da li ste zadovoljni iznosom koji ste u mogućnosti da štedite ili ne? Da li biste rekli da ste –"



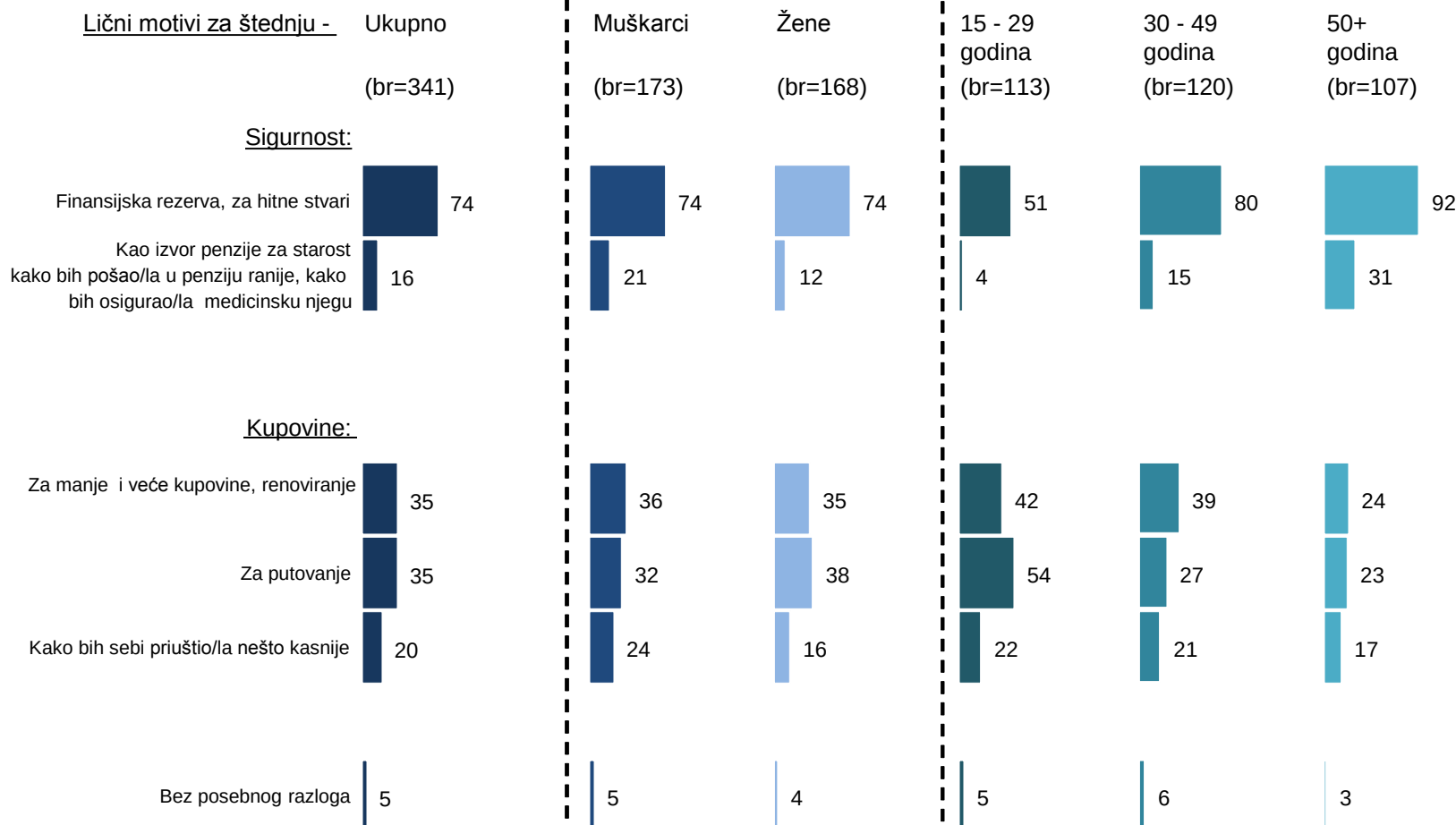


# Motivi štednje

Pitanje 7: "Kad sve saberete, što je Vaš motiv da štedite? Sada ću pročitati različite motive za štednju. Molimo da za svaki kažete da li za vas važi kao motiv za štednju, takođe."

## Štediše u Crnoj Gori

%



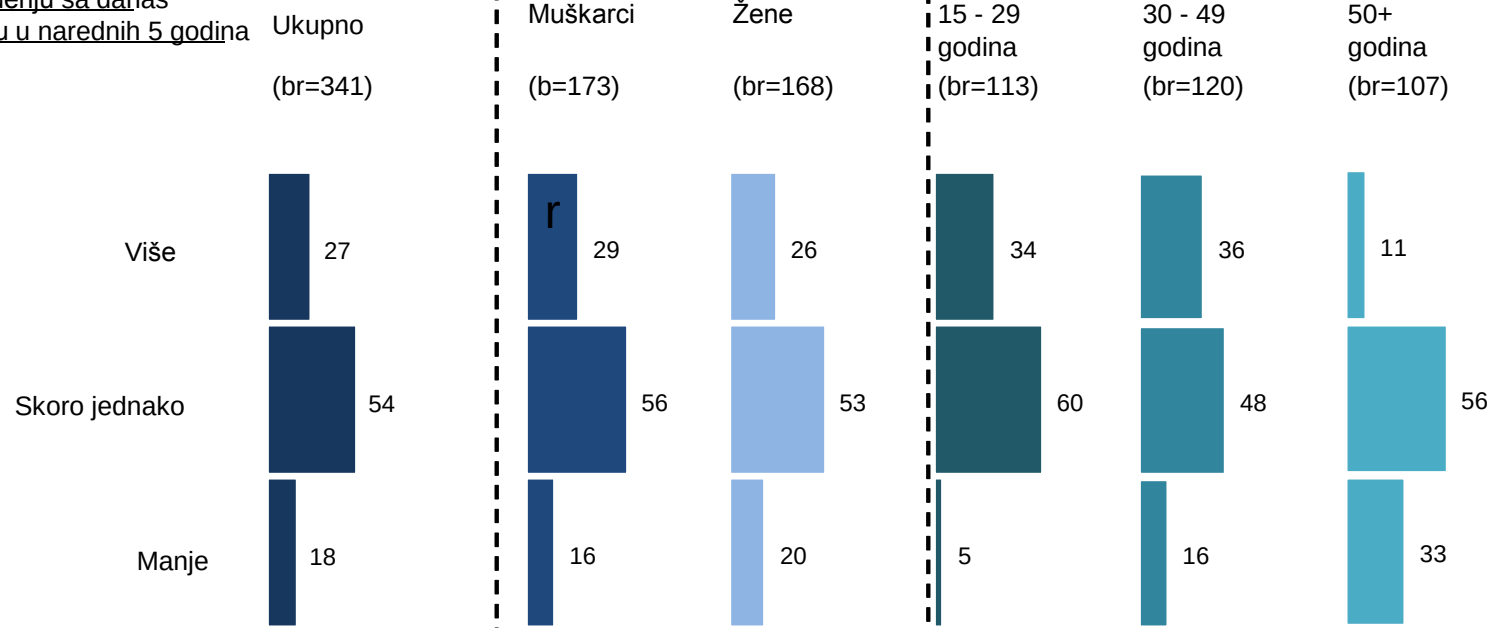
# Planirana štednja u narednih 5 godina

Pitanje 8: "Što mislite: u poređenju sa danas, da li ćete u narednih pet godina štedjeti više, manje ili jednako koliko i sada?"

## Štediše u Crnoj Gori

%

U poređenju sa danas  
štedjeću u narednih 5 godina



## Razlozi za smanjenje štednje u narednih 5 godina

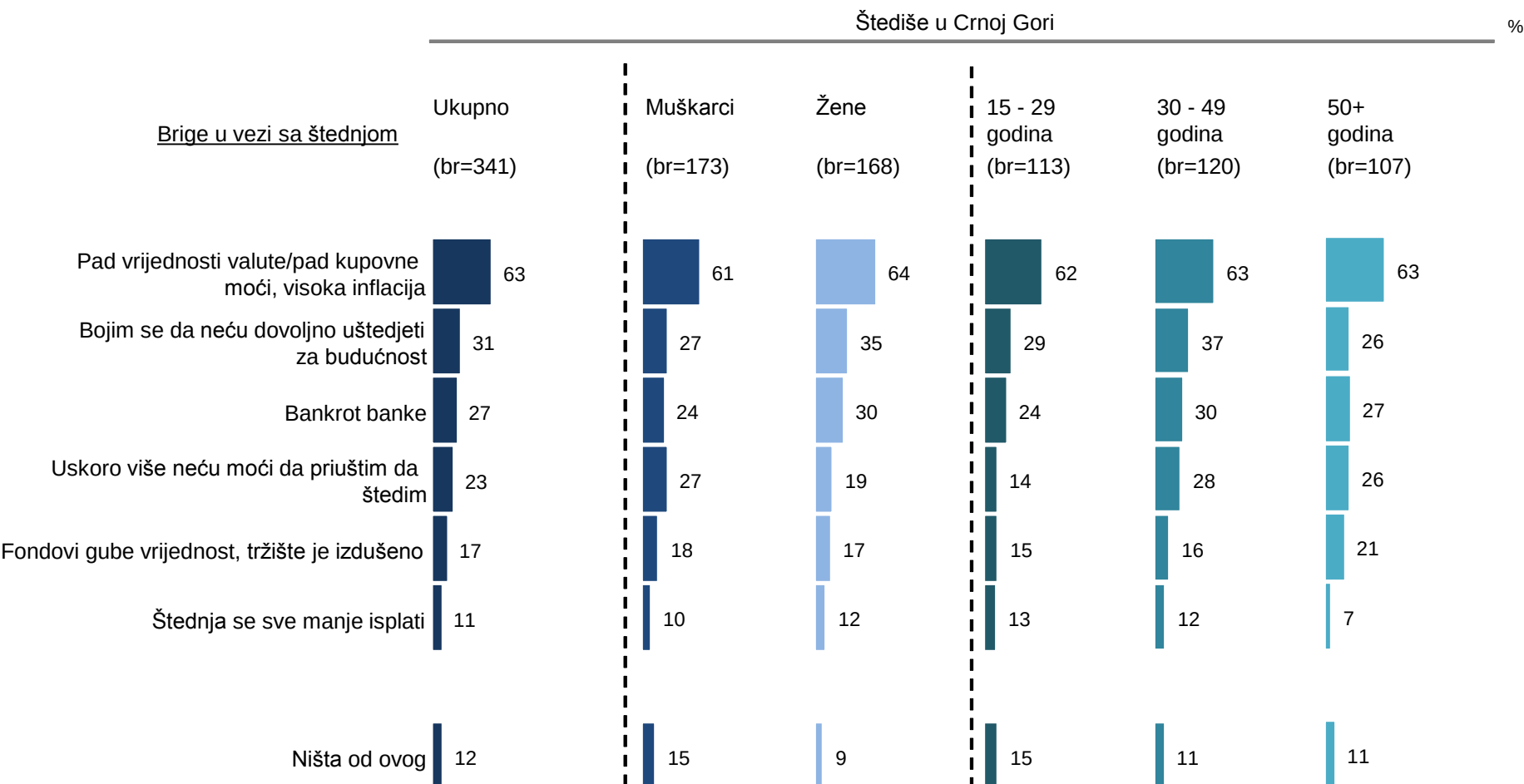
Pitanje 8: "Što mislite: u poređenju sa danas, da li ćete u narednih pet godina štedjeti više, manje ili jednako koliko i sada?"

Pitanje 8a: "A zašto biste štedjeli manje za pet godina?"

rezulate ne možemo prikazati zbog  
malog broja odgovora

# Zabrinutosti u vezi sa štednjom

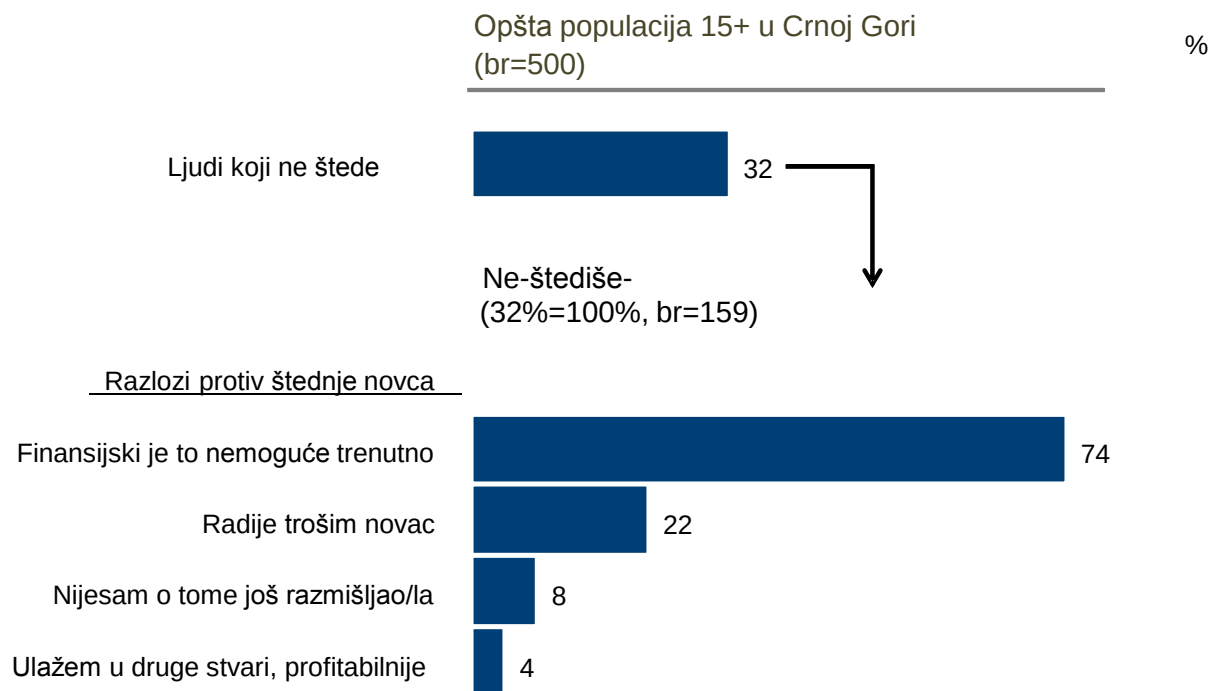
Pitanje 9: "Znamo da postoji puno briga koje prate štednju novca. Sada ću vam pročitati neke od njih, a molim vas da za svaku kažete da li ih i vi dijelite."



# Ne-štediši: Razlozi protiv štednje novca

Pitanje 4: "A kako je kod vas, koji od ovih štednih proizvoda vi lično koristite? Da li vi lično imate -"

Pitanje 10: "Zbog čega ne štedite novac trenutno? Sada ću pročitati nekoliko različitih razloga za to. Molim za svaki kažite odnosi li se i na vas."



# Ne-štediše:

## Iznos koji biste, hipotetički, voljeli uštedjeti mjesečno

Pitanje 4: "A kako je kod vas, koji od ovih štednih proizvoda vi lično koristite? Da li vi lično imate -"

Pitanje 11: „Koliko novca biste voljeli da uštedite mjesečno?"

Opšta populacija 15+ u Crnoj Gori  
(br=500)

%

Ne štediše zbog finansijske nemogućnosti



24

Neštediše  
(24%=100%, br=118)

Da je moguće, iznos koji bi mjesečno uštedjeli

Do 20 EUR



40

21 - 50 EUR



24

51 - 100 EUR



24

Više od 100 EUR

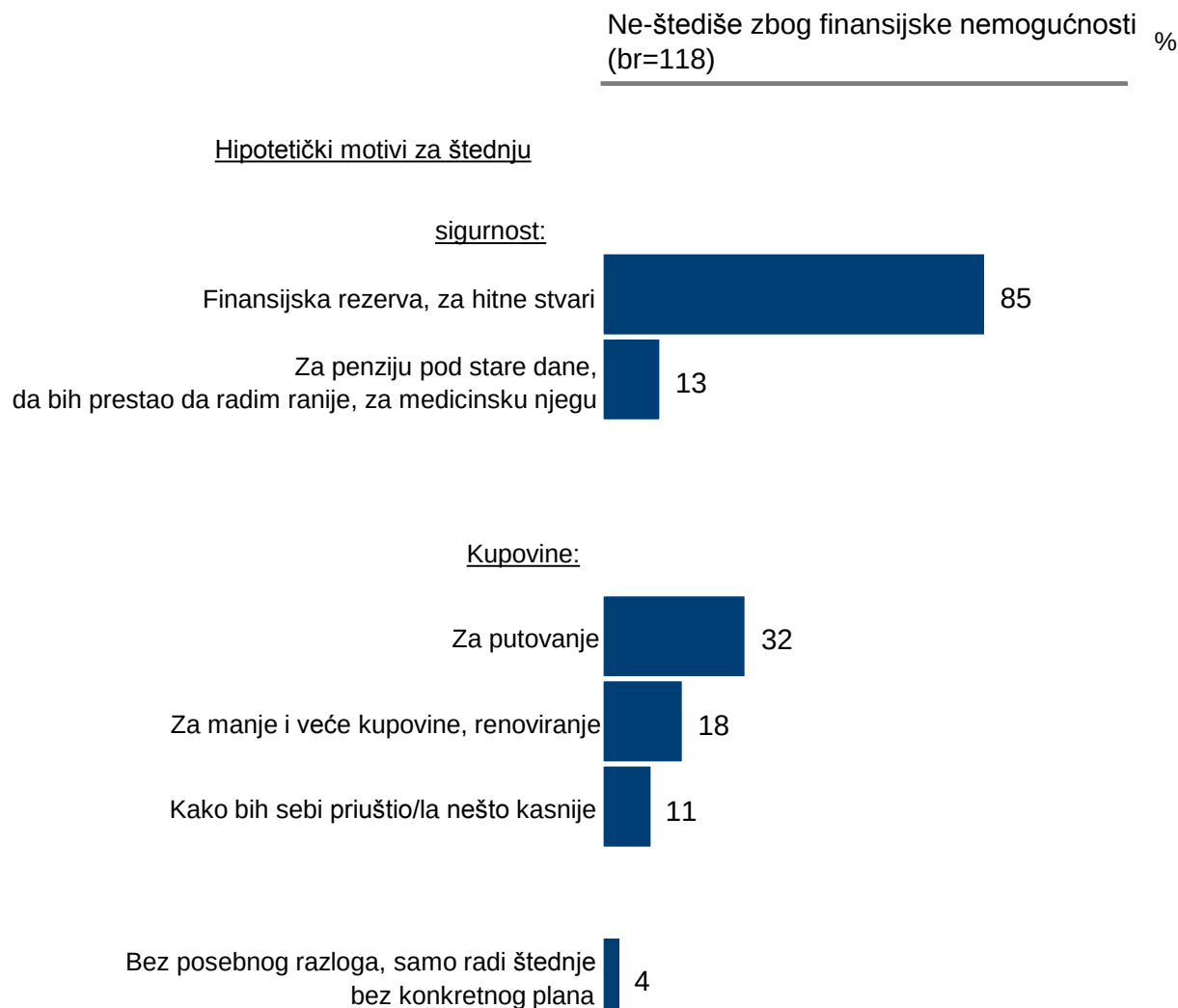


12

Prosječan iznos 50 EUR

# Ne-štediše: Hipotetički motivi za štednju

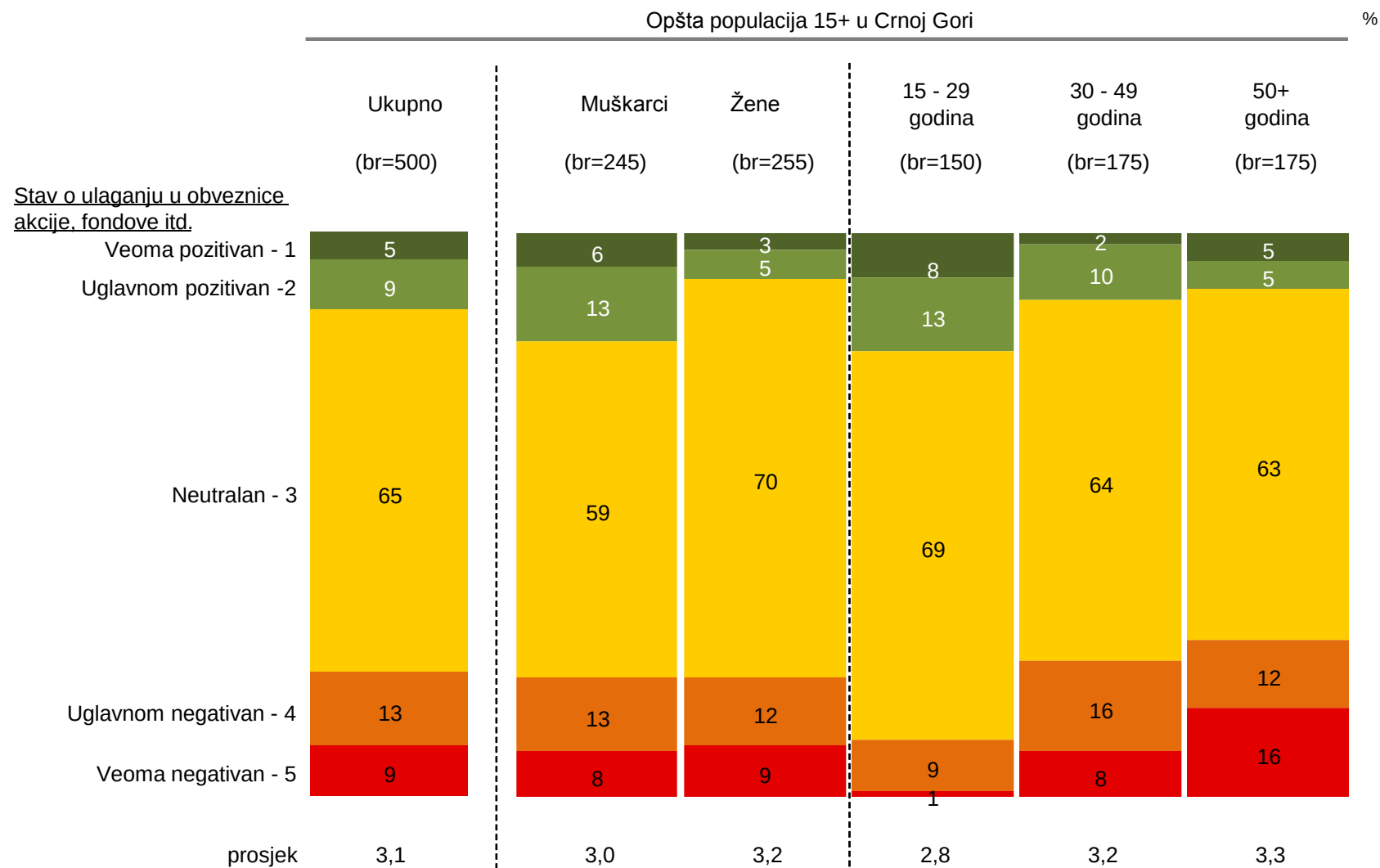
Pitanje 12: "A šta bi Vas motivisalo da štedite? Sada ću Vam pročitati nekoliko mogućih motiva za štednju. Molimo Vas da za svaki kažete da li i za Vas to predstavlja motiv za štednju."



# Stavovi ljudi o investiranju

Pitanje 18: "Jedno pitanje u vezi s 'finansijskim ulaganjima', odnosno obveznicama, akcijama, fondovima itd..

Koje je vaše generalno mišljenje u vezi s ulaganjem novca u obveznice, akcije, fondove itd? Da li biste kazali –"



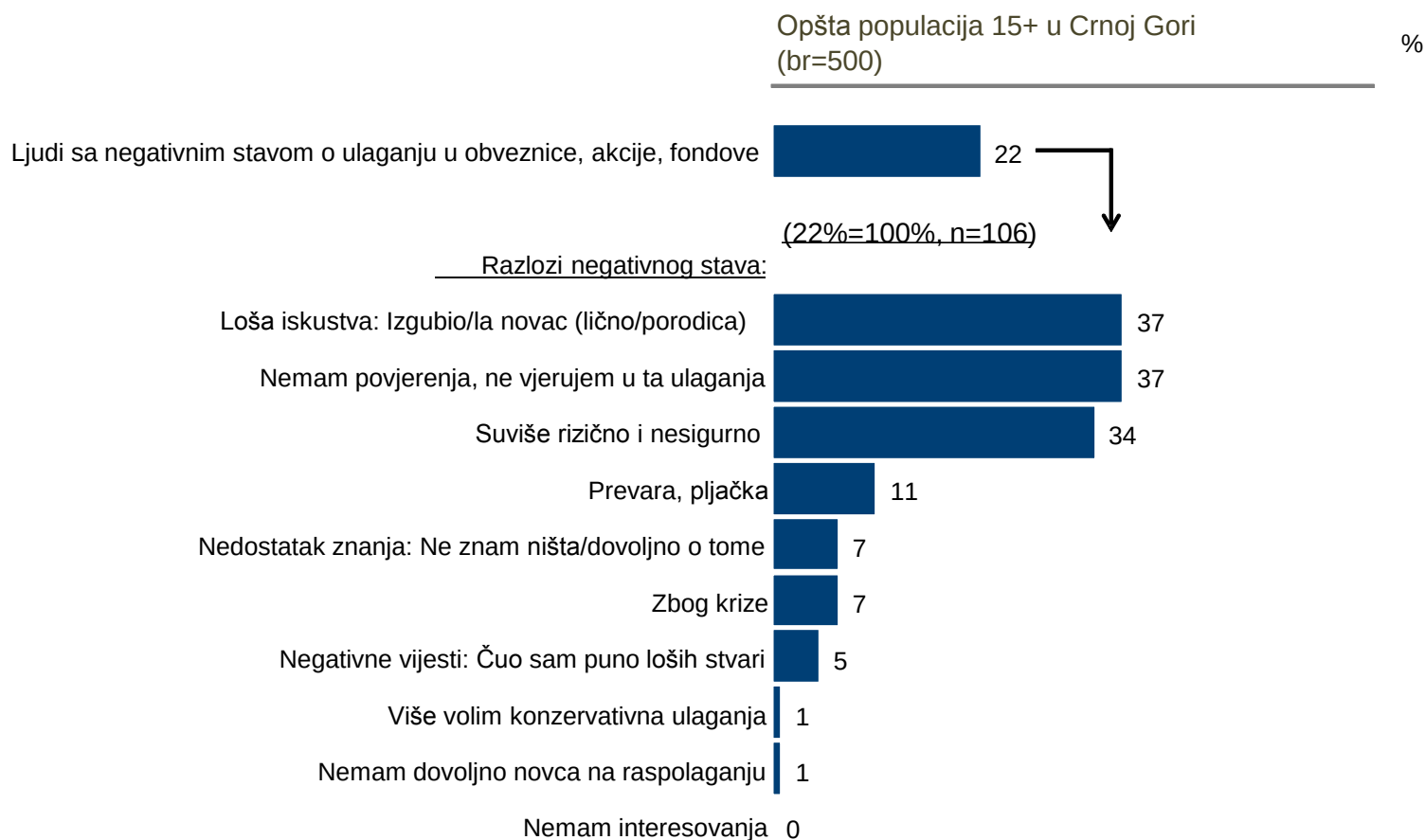


# Razlozi negativnog stava prema investiranju

Pitanje 18: "Jedno pitanje u vezi s 'finansijskim ulaganjima', odnosno obveznicama, akcijama, fondovima itd..

Koje je vaše generalno mišljenje u vezi s ulaganjem novca u obveznice, akcije, fondove itd? Da li biste kazali –"

Pitanje 18a: „Zašto je Vaše mišljenje o obveznicama, akcijama, fondovima itd. negativno?"

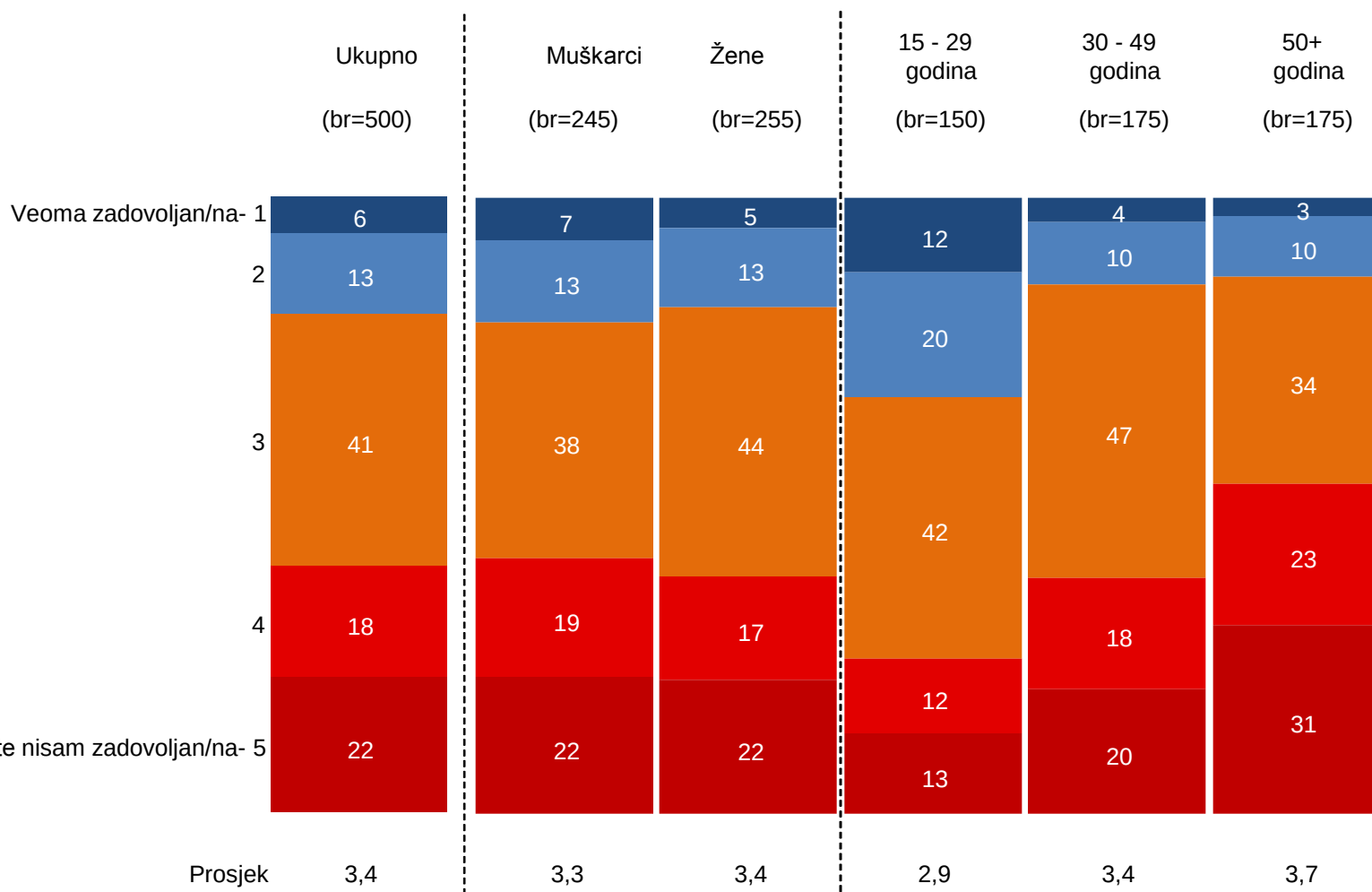


# Zadovoljstvo svojim finansijskim stanjem i situacijom

Pitanje 13: "Sada smo kod vas i vaših ličnih finansijskih uslova. Koliko ste zadovoljni svojim ličnih finansijskim stanjem i situacijom? Molimo ocijenite na skali od 1 do 5, gdje 1 znači da ste 'veoma zadovoljni' a 5 znači da 'uopšte niste zadovoljni'.

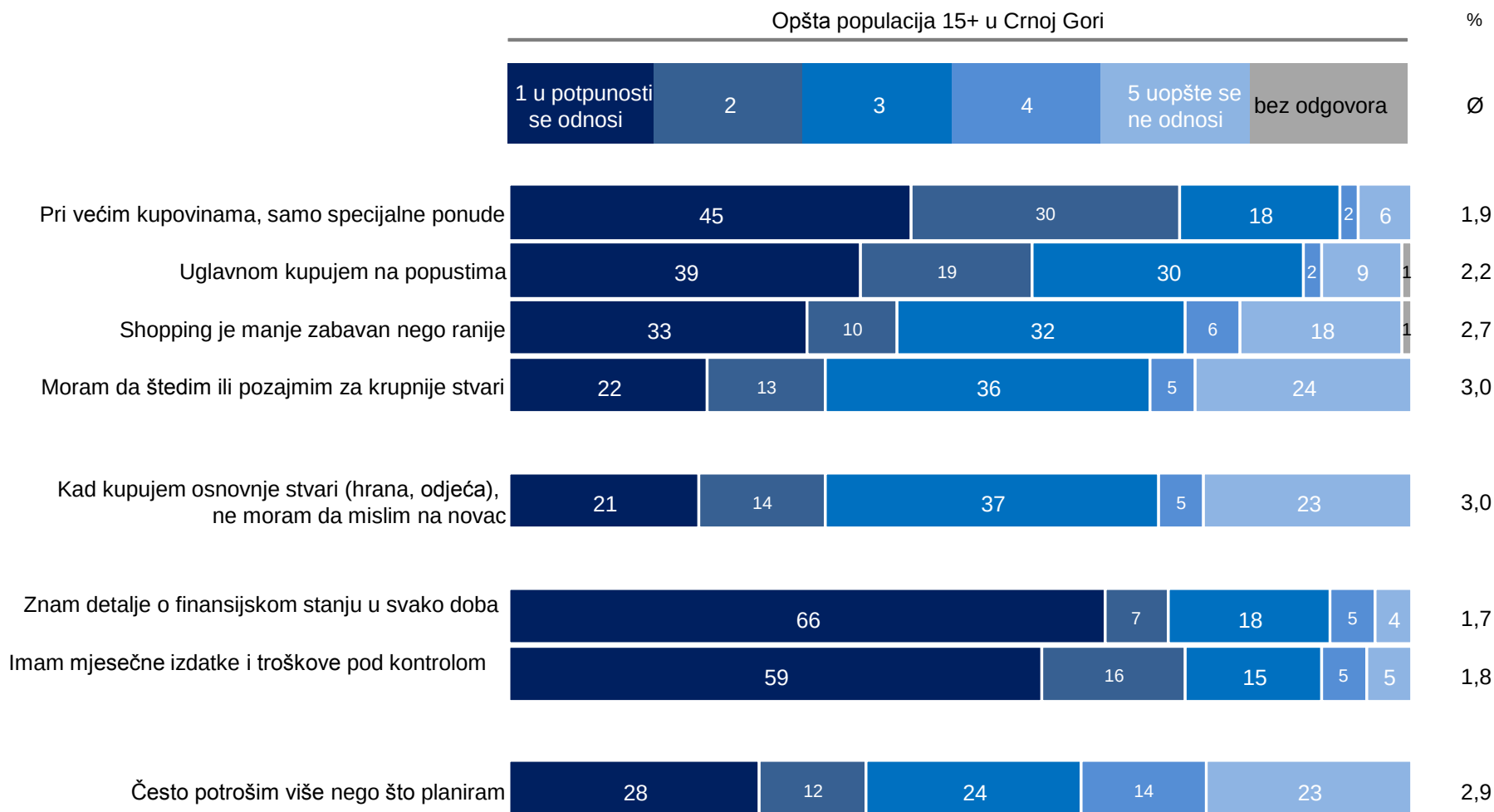
Opšta populacija 15+ u Crnoj Gori

%



# Pregled navika u potrošnji

Pitanje 14: "Molimo da nakratko pomislite na vaše navike i ponašanje pri trošenju. Pročitacu vam nekoliko rečenica i voljela bih da mi kažete u kojoj se mjeri odnose na vas. Molimo ponovo koristite skalu od 1 do 5, gdje 1 znači 'u potpunosti se odnosi na mene', a 5 'uopšte se ne odnosi na mene'."

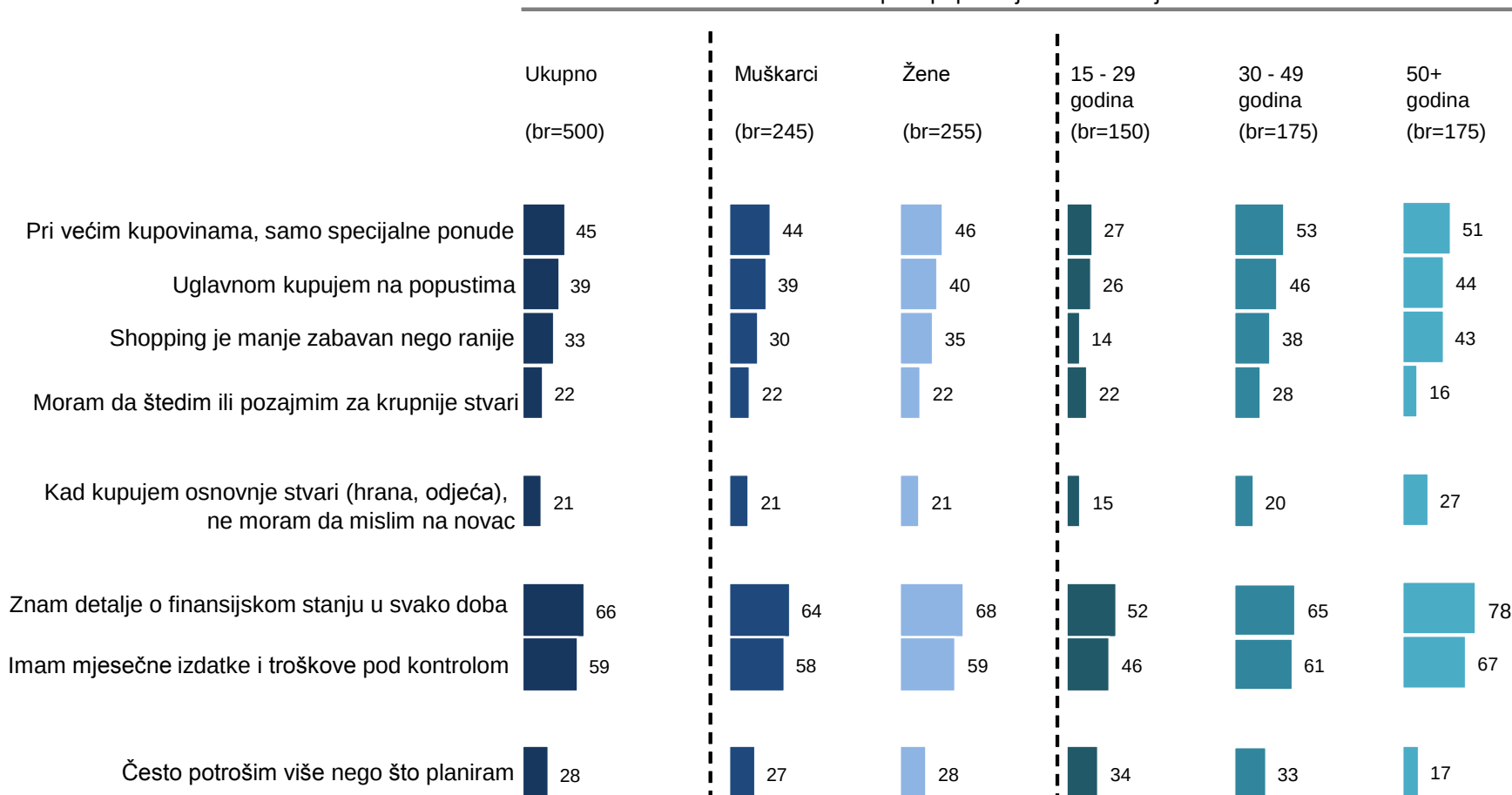


# Navike u potrošnji: U potpunosti važi, Top boks

Pitanje 14: "Molimo da nakratko pomislite na vaše navike i ponašanje pri trošenju. Pročitacu vam nekoliko rečenica i voljela bih da mi kažete u kojoj se mjeri odnose na vas. Molimo ponovo koristite skalu od 1 do 5, gdje 1 znači 'u potpunosti se odnosi na mene', a 5 'uopšte se ne odnosi na mene'."

Opšta populacija 15+ u Crnoj Gori

%



# Stav prema dugu

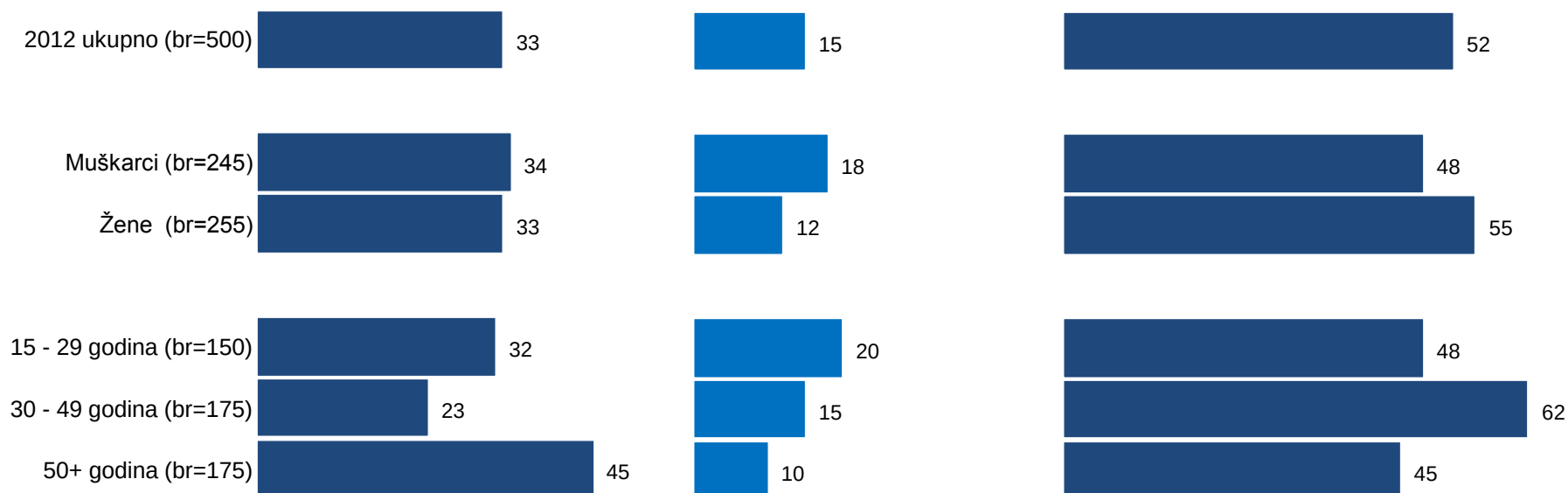
Pitanje 15: "Nekad se ne može izdvojiti novac, ponekad se mora uzeti kredit, zadužiti kod banke, firme ili pozajmiti novac od prijatelja ili porodice. Ljudi imaju različita gledišta na ove stvari. Koji od ova tri tipa se najbolje uklapa u vaš lični stav? Da li biste rekli da –"

Nikako ne želim da budem u dugovima, radije bih smanjio/la svoje troškove.

Možete se zadužiti ako vam trenutno nedostaje novac i ako želite da sebi nešto priuštite.

Ulazak u dugove mora se dobro razmotriti, Uradio/la bih to samo s dobrim razlogom.

%

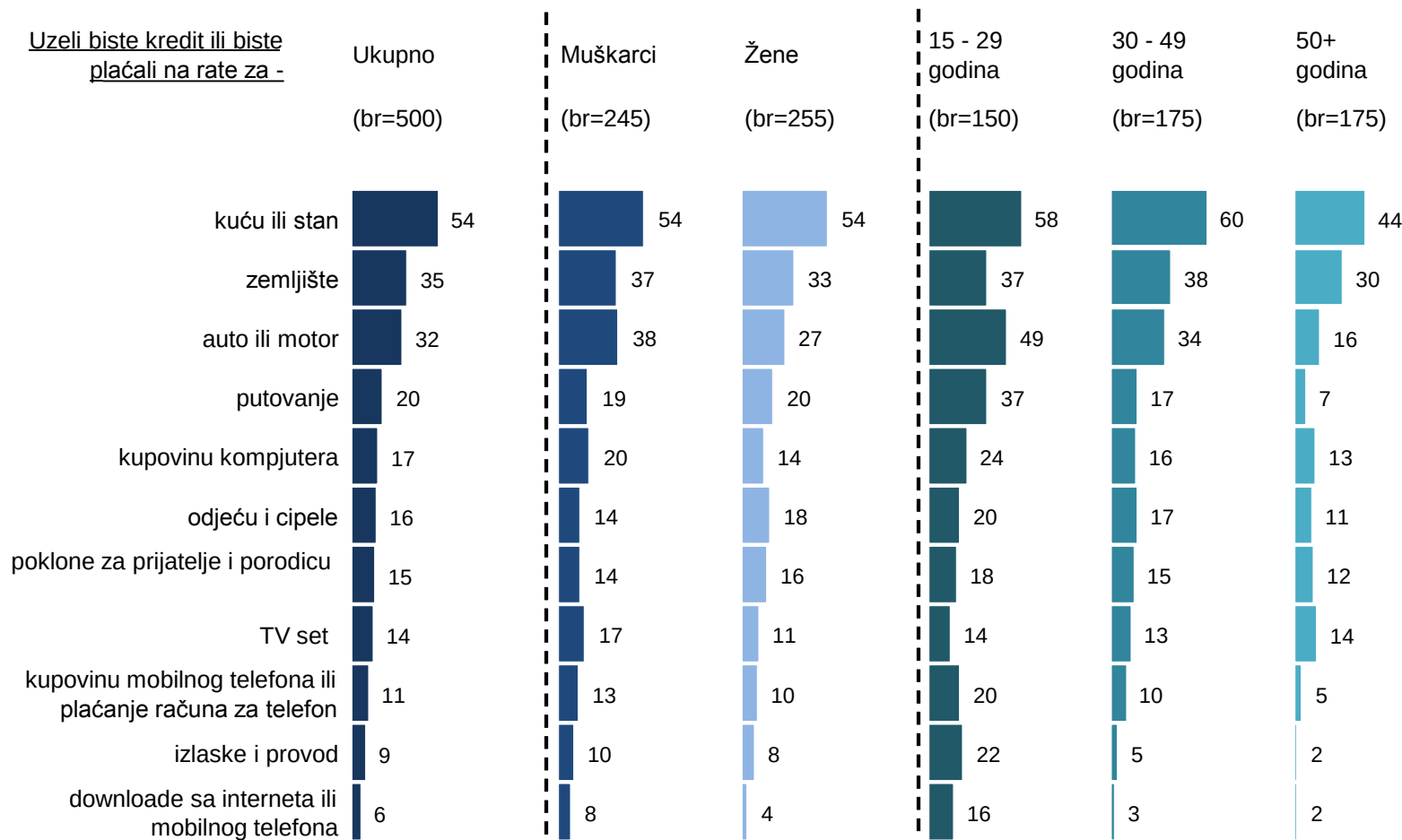


# Moguće namjene kredita ili plaćanja na rate

Pitanje 16: "Sad ću vam pročitati nekoliko proizvoda i usluga. Molimo za svaki recite da li biste uzeli kredit ili platili u rate za njih. Na primjer –"

Opšta populacija 15+ u Crnoj Gori

%



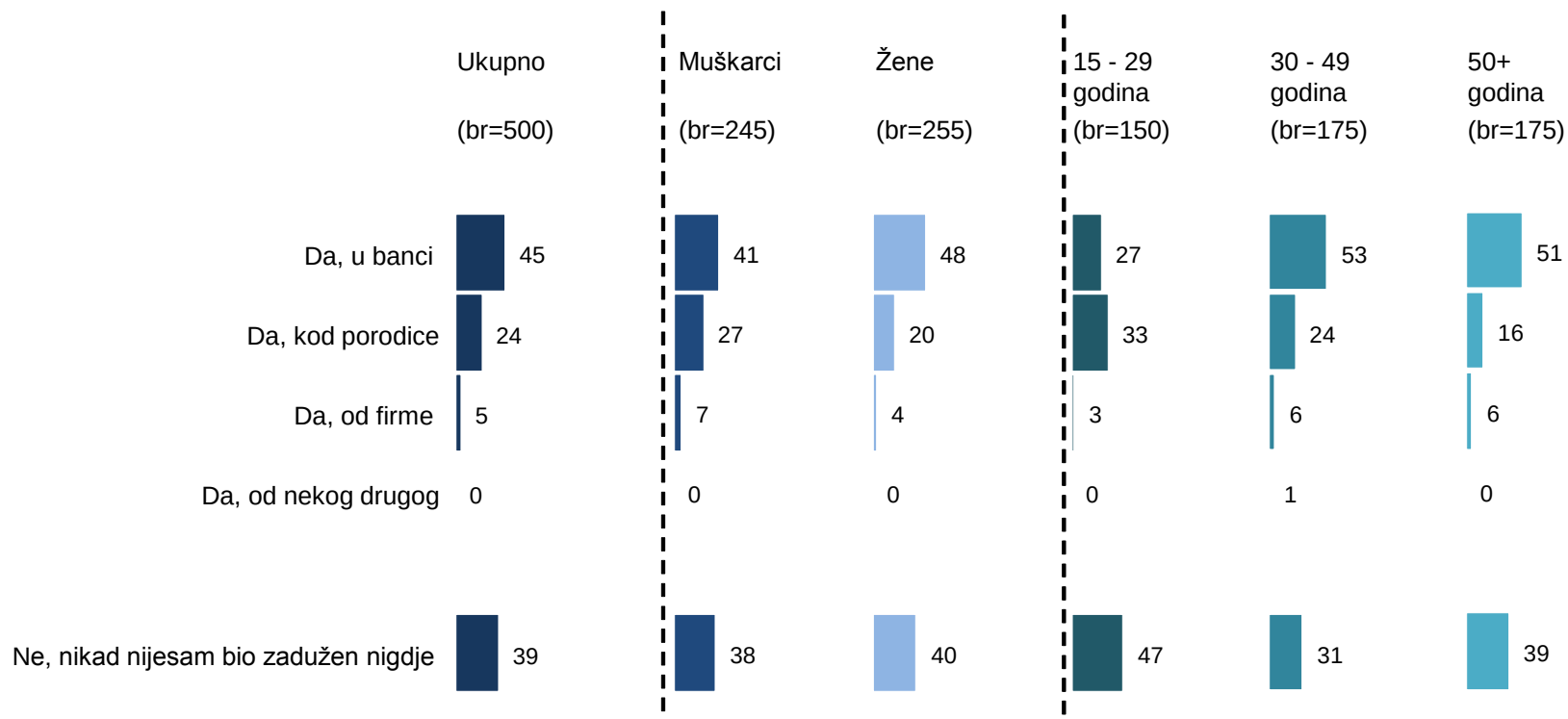
# Zaduživanje, osim za finansiranje kuće, stana, automobila

Pitanje 17: "A vi lično, da li ste ikad – ne računajući finansiranje stana, kuće ili automobila – bili zaduženi kod banke ili kompanije, ili neke firme, ili kod prijatelja ili porodice?"

%

Opšta populacija 15+ u Crnoj Gori

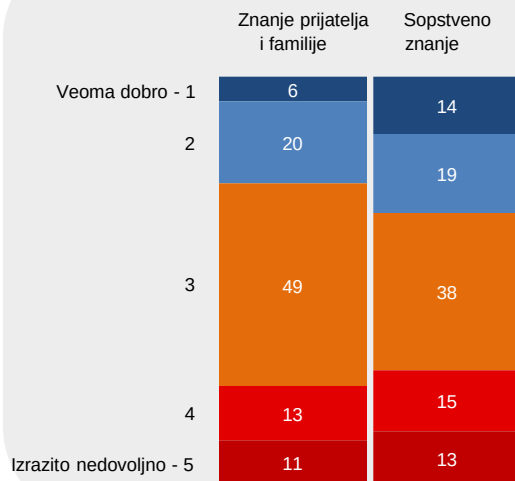
%



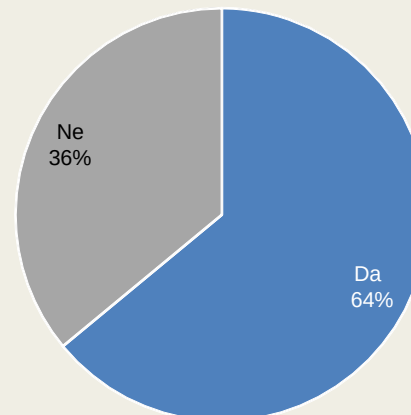
# Pregled znanja o ekonomskim i finansijskim temama i monetarne edukacije

Pitanja 19, 20, 21, 23, 24, 25

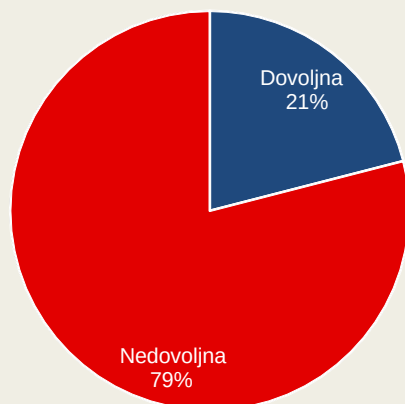
## Finansijske i ekonomske teme



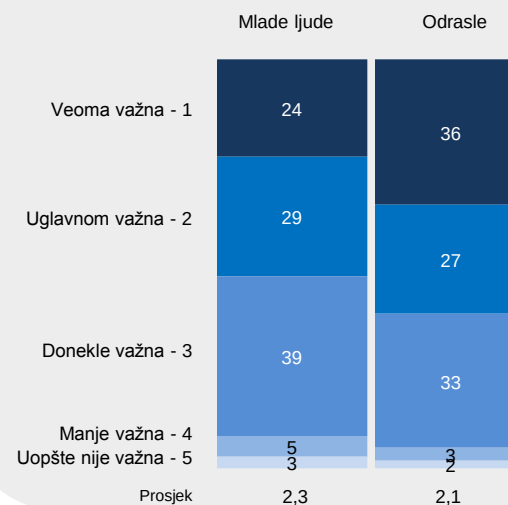
## Osjećam potrebu da treba da unaprijedim svoje znanje



## Monetarna edukacija u školama je



## Bančina uloga u monetarnoj edukaciji za

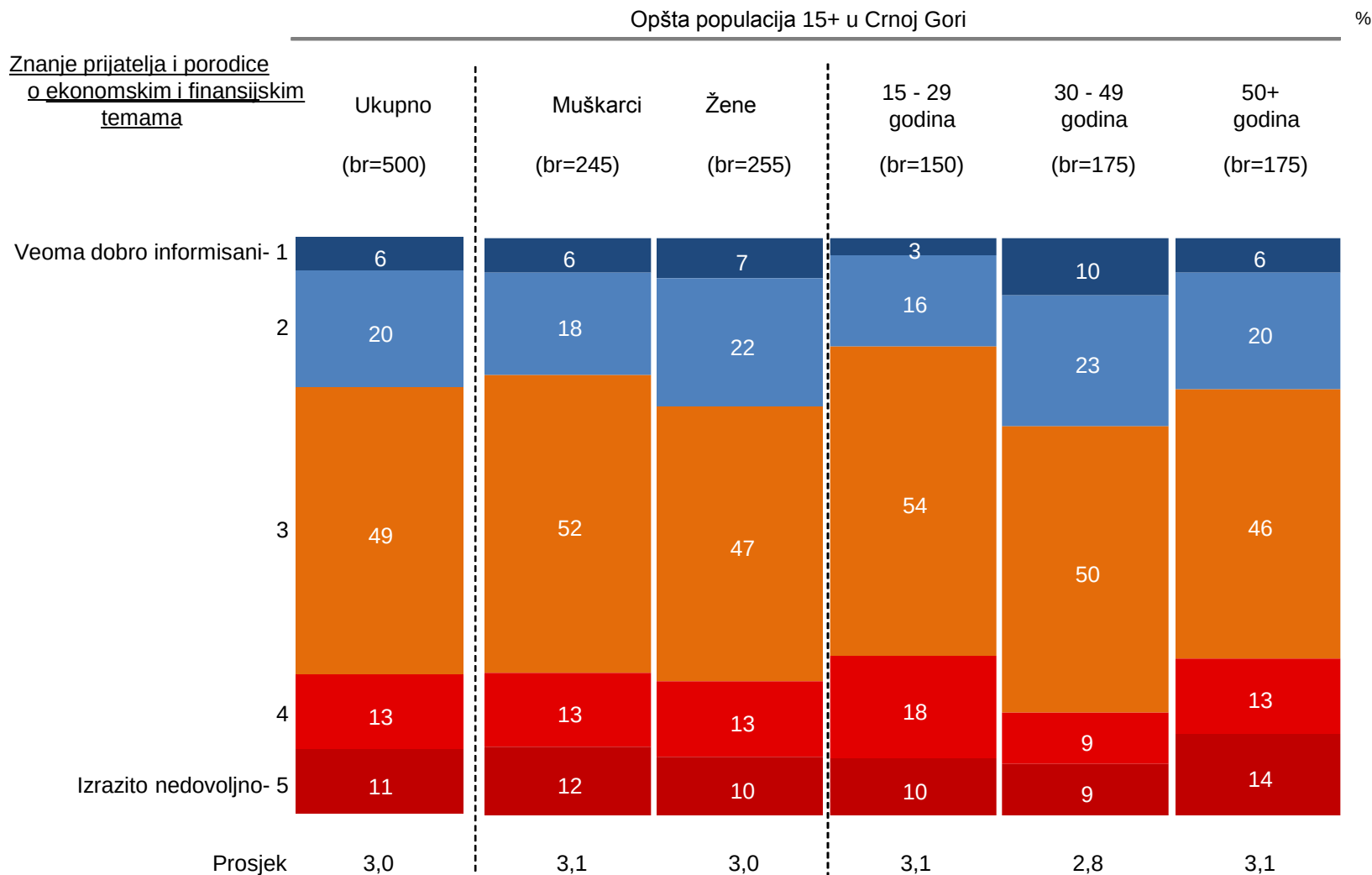




# Stav o znanju porodice i prijatelja

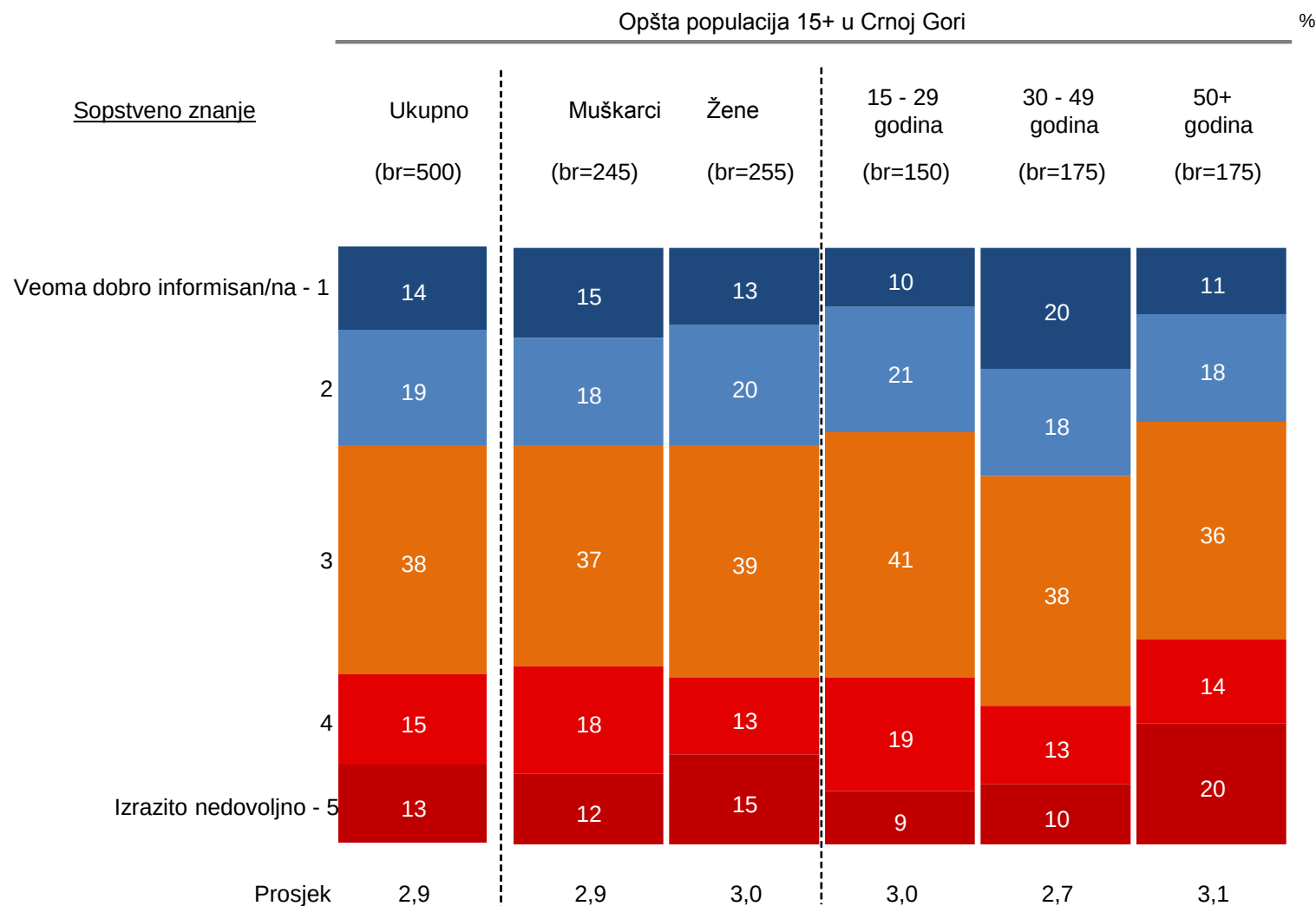
Pitanje 19: "Sad smo kod druge teme: Što mislite, koliko su vaši poznanici i prijatelji generalno upoznati sa ekonomskim i finansijskim temama? Kako biste ocijenili većinu poznanika i prijatelja? 1 znači 'veoma dobro' a 5 znači 'nedovoljno'.

%



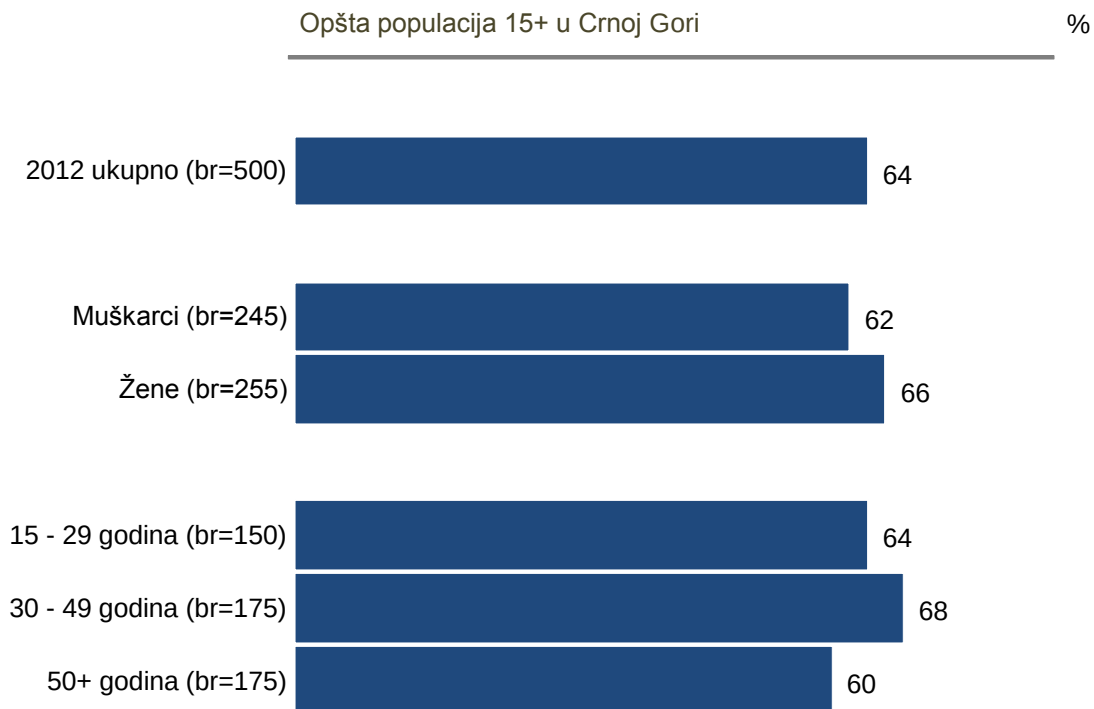
# Stav o sopstvenom znanju

Pitanje 20: "A kako smatrate da ste vi lično informisani o ekonomskim i finansijskim temama, generalno."



# Osjećaj da treba popraviti svoje znanje u ekonomiji i finansijama

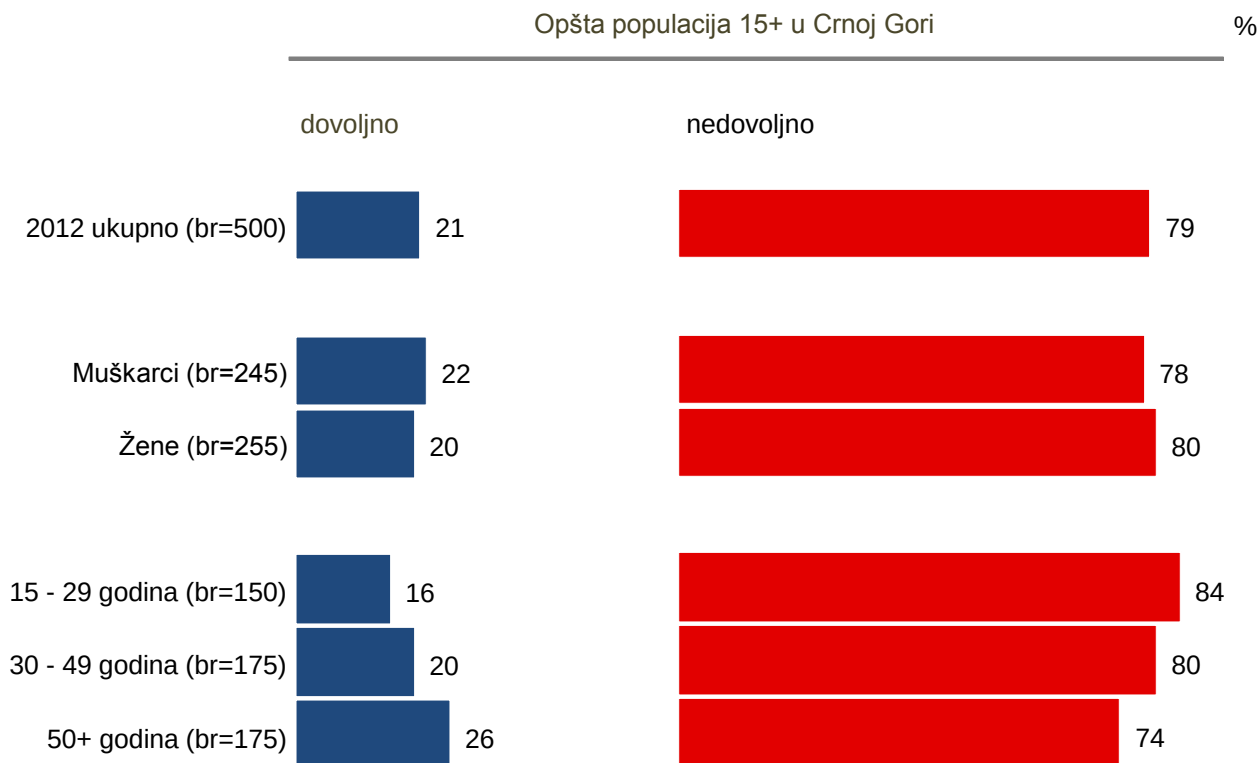
Pitanje 25: "I na kraju, pomislite na sopstveno znanje iz oblasti ekonomije i finansija. Da li često imate osjećaj da bi trebalo da ste bolje informisani o ovim temama?"



# Stav o školskoj edukaciji o upravljanju ličnim budžetom

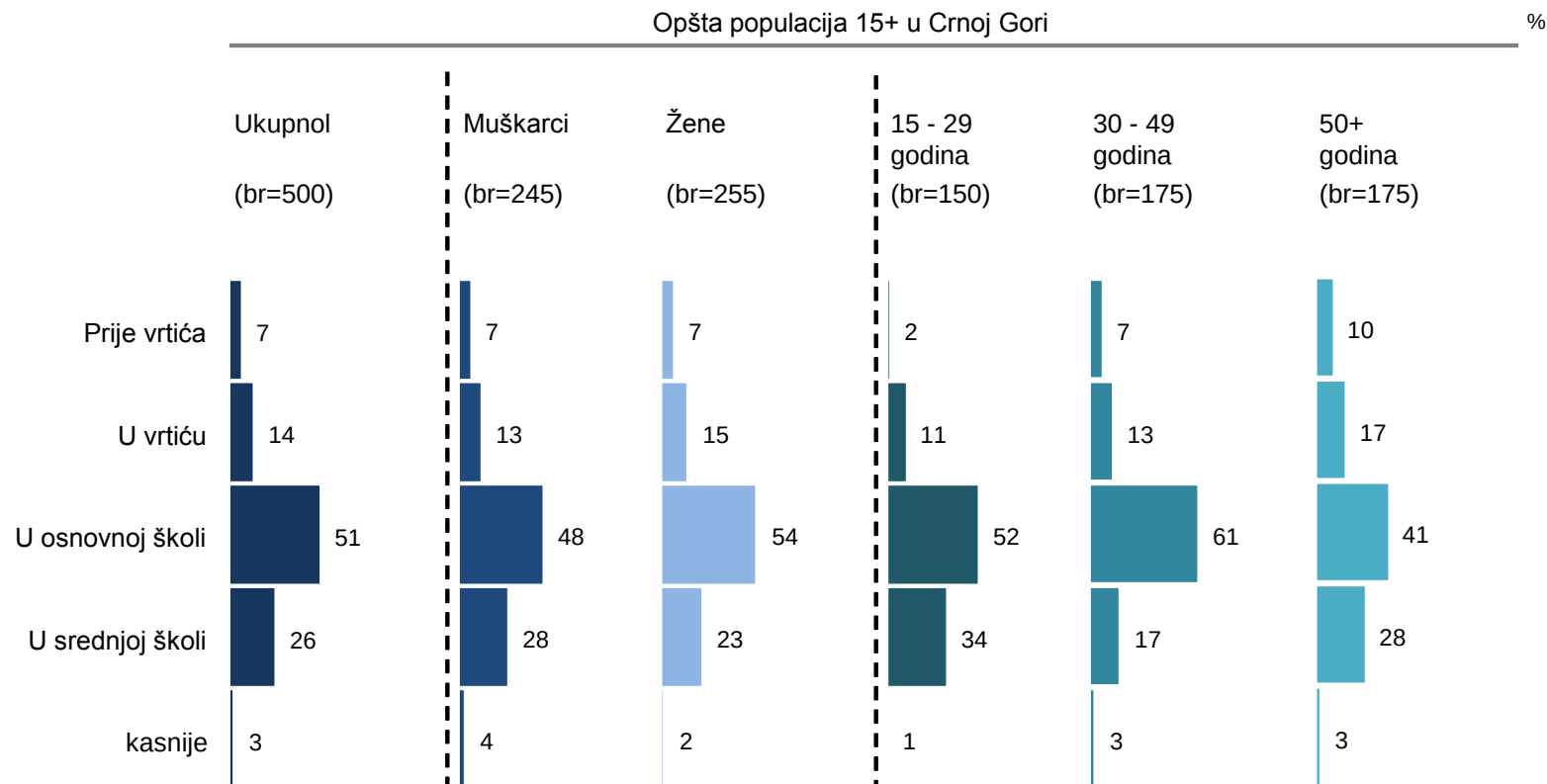
Pitanje 21: "Što mislite o informacijama i edukaciji koju mladu ljudi dobijaju u školama, a odnosi se na upravljanje ličnim budžetima? Smatrate li da su informacije koje dobijaju dovoljne ili nedovoljne?"

%



# Pravi uzrast za početak 'monetarne edukacije'

Pitanje 22: "Prema vašem mišljenju, u kojem dobu bi djeca trebalo da počnu učiti o nekim aspektima monetarne edukacije, odnosno o finansijama i upravljanju novcem?"

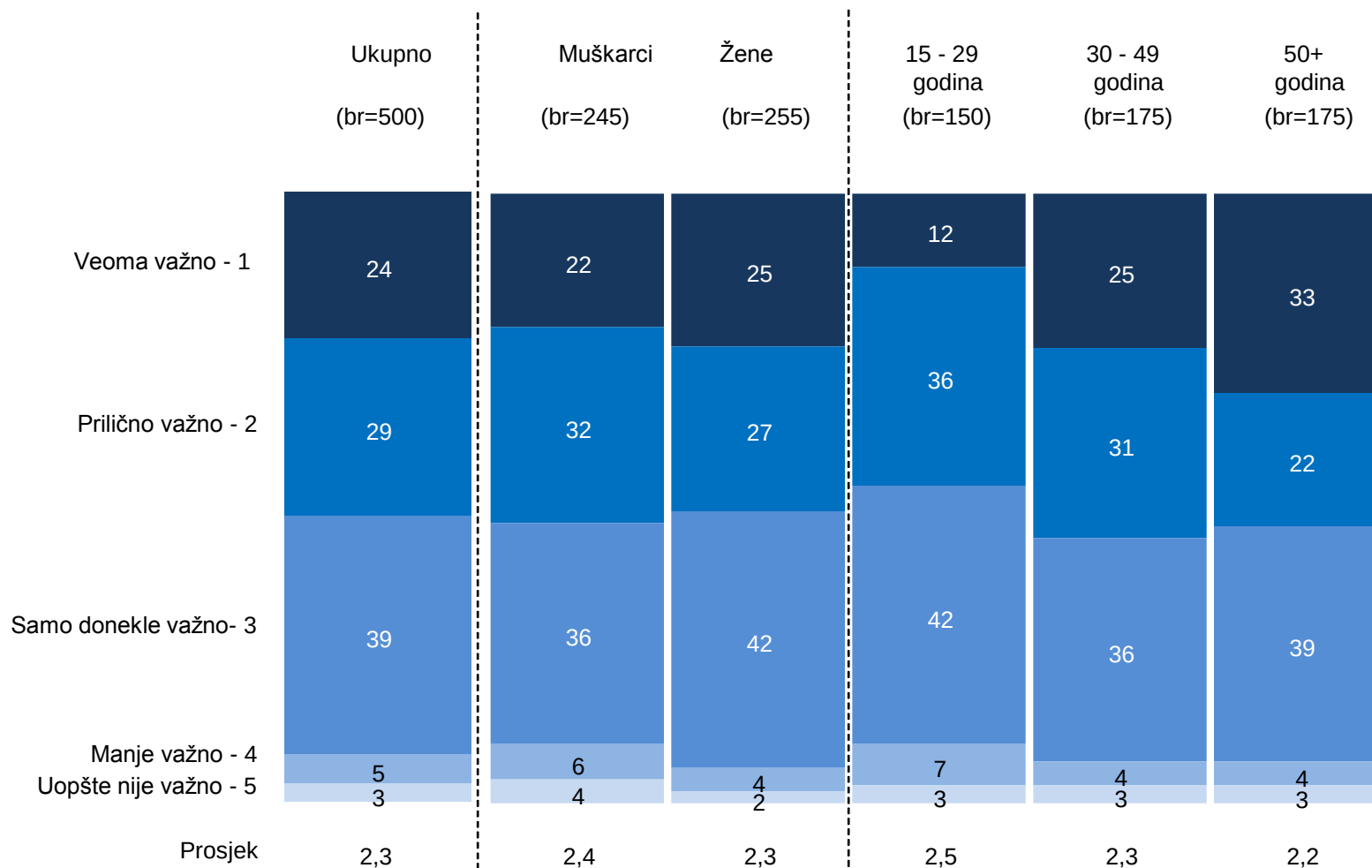


# Uloga banke u unapređenju znanja mladih

Pitanje 23: "A koliko je važno da banka vodi računa o temi "monetarne edukacije", o tome da unaprijedi znanje djece i mladih o ekonomskim i finansijskim temama?"

Opšta populacija 15+ u Crnoj Gori

%



# Uloga banke u unapređenju znanja odraslih

Pitanje 24: "Nezavisno od djece i omladine, koliko vam je bitno da banka odraslima omogući da unaprijede svoje znanje koje se tiče ekonomskih i finansijskih tema?"  
%

Opšta populacija 15+ u Crnoj Gori

%

